

Brännhults kyrka

En underbar vacker kyrka som har anor långt tillbaka i tiden och sannolikt en stavkyrka som uppfördes tidigast under 1200-talet. Under 1400-talet uppfördes en ny kyrka med långhus och kor, enligt ett pergamentbrev kan år 1479 gälla som kyrkans invigningsår och pergamentet är undertecknat av biskop Brynolf i Skara och tillägnat S:ta Maria Magdalena kapell i Brännhult. Kyrkan fick en ny predikstol och en ny altaruppsats under 1600-talet. Det tillkom även målningar i valvtaket, på läktarbröstet och bänkdörrarna och alla dessa målningar var utförda av kyrkmålaren Dittlef Ross.

Foto Glenn Murberg 20090509

Så här såg kyrkan ut år 2009 när jag var och besökte kyrkan och den ser fortfarande välbevarad ut och under mitt besök så höll man på att skrapa och måla fasaden på andra sidan av kyrkan. Det är ju bra att man underhåller en sådan här gammal byggnad och vid detta besök hade jag inte möjligheten att gå in och fotografera men jag har det på min fotolista att göra det till hösten.

Kyrkan fick en utvidgning år 1798 till sitt nuvarande utseende och den tidigare inredningen togs bort och år 1879 övertäcktes korfönstret som var placerad i mitten av kyrkan. I stället tog man upp för två fönster på vardera sida om altaret. Altarkorset från år 1799 försågs med ramverk och år 1925 utfördes en ny takmålning av John Hedaeus en känd Boråskonstnär.

Mellan åren 1951 – 1954 genomgick kyrkan en ordentlig renovering och i samband med denna så framtogs rester av Dittlef Ross målningar och man återställde färgsättningen av interiören som fanns år 1816. Vi grävningar under kyrkan sommaren år 1951 gjorde man fynd av medeltida mynt och de två äldsta, danska silvermynt ifrån Erik Menveds regeringstid år 1286 – 1319 och man påträffade även aska, kolbitar samt brandskadat glas när kyrkans södra vägg. Man hittade även mynt ifrån Kristoffer II:s tid år 1319 – 1332. Det ålderdomliga begravningskicket i långhuset västra del hittade man en korsmärkt sten nära väggen vid den nuvarande kyrkans mitt som kan vittna om kyrkans medeltida anor. Att man har hittat aska, kol och brännskadade metallstycken inom ett röslukande område underkyrkans golv kan det betyda att den äldsta kyrkobyggnaden på platsen uppförts över en forngrav.

Den gamla kyrkan hade blivit för liten och även för mörkt för 1700-talets församling och vid flera sockenstämmor höjde man röster för att i alla fall göra den nedre delen av kyrkan ljusare genom att ta upp ett hål i väggen och sätta in ett fönster i västra gaveln. För att kyrkans besökare skulle kunna stå raka i kyrkan så sänkte man golvet år 1767, lika så klockstapeln behövdes renoveras så diskuterade man även möjligheten att i stället uppföra ett klocktorn av trä vid västra gaveln med detta menade man att det skulle göra kyrkan både prydligare och rymligare. Tio år senare uppstod tanken att uppföra ett nytt och rymligare vapenhus vid västra gaveln men istället föreslog byggmästaren att kyrkan skulle byggas till på följande sätt: det gamla koret tas bort och ett nytt skulle byggas ungefär 13 alnar (En aln är 59,4 centimer) långt och samma höjd och bredd som kyrkan i övrigt. Byggmästaren lovade att företa arbetet nästkommande år om man kunde få fram virke till detta, till material behövdes 102 timmerstockar som var 15 aln långa och 51 stockar 10-12 alnar längd. Dessutom behövde man ställningsspiror, sten till grundläggningen, bräder, spik och ekspån till takläggningen.

Församlingen vände sig till överintendentämbetet med anhållan om att ämbetet måste översända plan och dessein till ombyggnaden på grundval av byggmästarens beräkning. Prosten Reinholdsson framhöll i sin skrivelse på församlingens vägnar att ritningen inte görs vidlyftigare än vad förslaget visade på grund av församlingens bristande resurser. Ärendet behandlade snabbt i överintendentsämbetet och redan den 13 december 1796 fick man svar från landshövdingen i länet av kungl. Maj:t gillad ritning till utvidgandet av Brämhults kyrka. Ämbetet framhöll vid sin behandling av ärendet att byggnaden borde anses provisorisk i avvaktan på en stenkyrka. Ja det provisoriska byggnaden av kyrkan det står ju fortfarande kvar och ingen stenkyrka blev det alltså inte.